

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ»**

**КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

» освітня 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СУЧАСНОГО СВІТУ

спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
освітньо-професійна програма	<u>«Менеджмент та адміністрування»</u>
освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
форма навчання	<u>денна</u>
розробники	<u>Євсєєва Галина Петрівна, Волкова Світлана Петрівна</u>

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Силабус варіативної навчальної дисципліни «Історія сучасного світу» укладений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки (нормативна) і спрямована на формування у студентів загальнонаукових, інструментальних та особистісних компетенцій майбутніх спеціалістів, формування гармонійної, інтелектуально розвиненої особистості. Навчальна дисципліна дозволяє ознайомити студентів із домінуючими процесами формування сучасних міжнародних відносин, розвитком провідних держав світу після Другої світової війни, розпадом колоніальної системи та становленням незалежних держав, проблемами їх розвитку.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	20		20	
підготовка до контрольних заходів	20		20	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає в усвідомленні студентами важливості історичного пізнання, засвоєння основних подій, явищ, процесів, що формували образ сучасного світу; ознайомлення з джерельною базою, історіографією, новими концепціями і підходами до висвітлення існуючих проблем; осмислення історії сучасного світу з нових позицій.

Завдання дисципліни:

- формування у студентів системи знань про суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації сучасного світу та окремих країн, цивілізаційний поступ, міжнародні, міждержавні відносини з їх обумовленістю та конкретними наслідками;
- формування історичної свідомості, політичних, ідеологічних культурних переконань майбутніх спеціалістів.

Пререквізити дисципліни: для вивчення курсу студенти потребують базових знань з «Історії та культури України», «Демографії», «Міжнародної економіки», «Української мови (за професійним спрямуванням)» достатніх для сприйняття цілісної складової розуміння процесів відтворення населення.

Постреквізити дисципліни: «Міжнародна економіка», «Концепції розвитку сучасної економіки».

Компетентності:

ЗК1 – Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.

ЗК3 – Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства, вести активний та здоровий спосіб життя.

ЗК5 – Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, цінувати й поважати різноманітність та багатокультурність.

ЗК6 – Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації.

ЗК10 – Здатність до адаптації та дії у мінливому середовищі.

СК4 – Здатність планувати діяльність організації в ресурсному та часовому просторі.

СК9 – Розуміння принципів і норм права, а також національних, міжнародних і галузевих стандартів та використання їх у професійній діяльності.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

РН6 – організувати та здійснювати ефективні комунікації державною та іноземними мовами.

РН8 – вміти працювати у команді, взаємодіяти з людьми, переконувати та стимулювати для досягнення поставлених цілей на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.

РН10 – вміти застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти, стандарти, методичні документи.

Методи навчання – це різноманітні способи, які допомагають студентам засвоїти програмний матеріал, сприяють активізації навчального процесу, надають можливість набутти нових компетенцій. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання:

- за джерелом передачі та сприйняття інформації – словесні, наочні, практичні;
- за характером пізнавальної діяльності студентів – репродуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, евристичний, інформаційно-рецептивний;
- залежно від основної дидактичної мети і завдань – методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, методи дедукції та індукції, методи закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи студентів з осмислення і засвоєння нового матеріалу, методи стимулювання і мотивації.

Форми навчання – індивідуальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с.р
Змістовий модуль 1. Основні тенденції розвитку сучасного світу					
Тема 1. Вступ до курсу «Історія сучасного світу»	6	2			4
Тема 2. Війна як форма міждержавних взаємин	6	2			4
Тема 3. «Холодна війна» та її наслідки. Процес деколонізації Азії і Африки	12	4			8
Тема 4. Глобалізація як явище сучасного політичного життя	6	2			4
Тема 5. Організація Об'єднаних Націй та міжнародне економічне співробітництво	6	2			4
Тема 6. «Оксамитові революції» у Центрально-Східній Європі та розпад «соціалістичної системи»	6	2			4
Тема 7. Трансформації на пострадянському просторі: державотворчі процеси та етнополітичні конфлікти	6	2			4
Тема 8. Тероризм у сучасному світі: ступінь загрози	6	2			4
Тема 9. Історія створення і розвитку Європейського Союзу та Ради Європи	6	2			4
Тема 10. Міжнародні організації як регулятор міжнародних економічних відносин на глобальному рівні	12	4			8
Тема 11. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній та Південній Америці, Африці	6	2			4
Тема 12. Актуальні проблеми сучасної політичної історії країн Світу	12	4			8
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ заняття	Назва теми та її зміст	Кількість годин
1	Вступ до курсу «Історія сучасного світу» 1. Мета та завдання курсу. 2. Основні поняття курсу. 3. Політична карта світу та її особливості. 4. Типологія сучасних політичних режимів.	2
2	Війна як форма міждержавних взаємин 1. Військові конфлікти та їх роль в політичній історії світу. 2. «Локальні» та «глобальні» війни в історії людства. 3. «Холодні» та «гарячі» війни в політичній історії світу.	2

	4. НАТО.	
3,4	<p>«Холодна війна» та її наслідки. Процес деколонізації Азії і Африки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови, причини й основні етапи «холодної війни». 2. Берлінська та Карибська кризи. Війна у В'єтнамі. 3. Період «розрядки» та обмеження стратегічних озброєнь. 	4
5	<p>Глобалізація як явище сучасного політичного життя</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завершення холодної війни та зміни у системі міжнародних відносин. 2. Становлення постіндустріального суспільства та його особливості. 3. Глобалізація та антиглобалізаційний рух у сучасному світі. 	2
6	<p>Організація Об'єднаних Націй та міжнародне економічне співробітництво</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення ООН. 2. Цілі та принципи діяльності ООН. 3. Напрямки діяльності ООН, її органів та їх структура. 	2
7	<p>«Оксамитові революції» у Центрально-Східній Європі та розпад «соціалістичної системи»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Оксамитові революції» в європейських країнах кінця 1980-х – початку 1990-х років: загальна характеристика. 2. Руйнування «берлінського муру» як символу роз'єднаної Європи. 	2
8	<p>Трансформації на пострадянському просторі: державотворчі процеси та етнополітичні конфлікти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дезінтеграційні процеси в СРСР. «Парад суверенітетів». 2. Серпневий заколот 1991 року в Москві. Проголошення незалежності України. 3. Співдружність Незалежних Держав (СНД): утворення та структура. 4. Економічні реформи у пострадянських державах: вибір моделей розвитку. 	2
9	<p>Тероризм у сучасному світі: ступінь загрози</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види тероризму та їх розповсюдження у світі: ультралівий тероризм (Європа, Латинська Америка, США, Японія), ультраправий тероризм (Італія, Німеччина, Франція, США), націоналістичний тероризм (Ірландія, Іспанія, Індія, Туреччина, Китай, Палестина, Ізраїль, США), ісламський тероризм («Аль-Каїда», «Хамас», «Хезболлах», «Брати-мусульмани»). 2. Боротьба з міжнародним тероризмом (США, Росія, Ізраїль, Великобританія): рівень співпраці. 	2
10	<p>Історія створення і розвитку Європейського Союзу та Ради Європи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення Європейського Союзу у другій половині ХХ ст. – на початку ХХІ ст. Нові кордони «об'єднаної Європи». 	2

	2. Структура Європейського Союзу: основні функції. 3. Рада Європи: утворення та розвиток.	
11,12	Міжнародні організації як регулятор міжнародних економічних відносин на глобальному рівні 1. Світова організація торгівлі. 2. Міжнародні неурядові економічні організації: міжнародні об'єднання підприємців та міжнародні торговельні і торговельно-промислові палати.	4
13	Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній та Південній Америці, Африці 1. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. 2. Регіональні організації в Північній та Південній Америці.	2
14,15	Актуальні проблеми сучасної політичної історії країн світу 1. Глобальні проблеми сучасності. 2. Тенденції, єдність і суперечливість економічних процесів у сучасному світі.	4

**6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
(ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ)**

**7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
(ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ)**

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	20
2	підготовка до контрольних заходів	20
3	виконання курсового проекту або роботи	
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: 1. Типологія країн сучасного світу. 2. Військові та військово-політичні союзи. 3. Процес деколонізації країн Азії та Африки. 4. Основні напрямки діяльності «Великої сімки». 5. Спеціалізовані установи ООН. 6. Розпад Чехословаччини та Югославії. 7. Проблема націоналізму та сепаратизму в пострадянських республіках. Збройні конфлікти (1991–2014 рр.). 8. Тероризм – нова форма війни проти західної цивілізації. Співробітництво України з Європейським Союзом. 9. Співробітництво України з Європейським Союзом. 10. Регіональні організації: ОЧЕС, ГУУАМ	20

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний контроль (усні запитання), письмовий контроль, тестовий, методи самоконтролю та самоперевірки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Основні тенденції розвитку сучасного світу.

Змістовий модуль включає всі види діяльності студентів за навчальним планом.

Поточний контроль складається з:

1. Тестування – максимально 100 балів.
2. Конспект (лекційний) – максимально 100 балів.
3. Конспект самостійно опрацьованих питань – максимально 100 балів.
4. Реферат і презентація – максимально 100 балів.

У цілому 400 балів, які діляться на 4 (види студентських робіт) із отриманням середньоарифметичної оцінки.

Тестування

Оцінювання тестів: 1 завдання (з вибором однієї правильної відповіді) здійснюється по 9 балів максимально, завдання 2-8 по 13 балів максимально за кожне, Неправильна відповідь – 0 балів.

Разом 100 балів.

Конспект (лекційний)

Оцінюється за 100-бальною шкалою.

81-100 балів: студент працює згідно з тематичним планом; конспектує лекційний матеріал, ретельно записуючи всі головні думки, визначення, основні події, порівняння, дати, імена тощо.

61-80 балів: студент конспектує лекційний матеріал уважно, але із незначними пропусками, що в цілому майже не впливає на якість конспекту.

41-60 балів: лекційний конспект написаний задовільно, іноді без зазначення тем, планів, пропущених визначень.

21-40 балів: конспект, написаний із значними пропусками подій, дат, фактів, визначень тощо.

1-20 балів: студент конспектує за лектором дуже неуважно, з пропусками тем, періодів, плутаниною визначень.

Конспект самостійно опрацьованих питань

Оцінюється за 100-бальною шкалою.

81-100 балів: студент опрацював усі 11 питань, винесені на самостійне опрацювання, ретельно законспектувавши основні визначення, терміни, дати, імена персоналій, підсумувавши кожне питання.

61-80 балів: студент законспектував усі 11 питань, але із незначними прогалинами фактичного матеріалу та не зробив висновків.

41-60 балів: студент законспектував 6 питань, із значними скороченнями матеріалу.

21-40 балів: студент законспектував 4 питань, винесених на самостійне опрацювання, написаний із значними пропусками подій, фактів, визначень, термінів тощо.

1-20 балів: студент законспектував 2 питання, опрацював матеріал дуже неухважно, з пропусками тем, періодів, плутаниною визначень.

Реферат і презентація (за однією темою)

90 – 100 балів: реферат виконаний згідно з вимогами до його питання: наявні план, вступ, висновки, список літератури, ілюстрації, зміст реферату повністю розкриває тему; зміст презентації чітко структурований, кожний новий слайд логічно впливає з попереднього.

75 – 89 балів: студент в основному знає фактичний матеріал, але не враховує усі вимоги до написання реферату; зміст реферату не повністю розкриває тему, презентація перенасичена текстовою інформацією.

60 – 74 бали: студент в основному знає фактичний матеріал, але не розкриває тему, погано володіє навичками написання письмового твору і підготовки мультимедійної презентації.

1 – 59 балів: студент не володіє фактичним матеріалом, не володіє навичками написання реферату і створення презентації.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Історія сучасного світу» виставляється як середньоарифметична між усіма видами робіт змістового модуля 1.

Порядок зарахування пропущених занять: студент конспектує пропущену лекцію та показує її в години консультацій викладача.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – XX століть: навчальний посібник / за ред. Ю. А. Горбаня. – 4-те видання, доповнене і перероблене. – К.: Знання, 2012. – 438 с.
2. Орлова Т. В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticum: навч. посіб. / Т.В. Орлова. – К.: Знання, 2010. – 487 с.
3. Орлова Т. В. Історія сучасного світу: навчальний посібник / Т. В. Орлова. – К.: Знання, 2006. – 552 с.
4. Сич О. І. Світ у другій половині XX – на початку XXI ст.: основні тенденції політичного та соціально-економічного розвитку: навч. посіб. / О. І. Сич, А. В. Мінаєв. – Чернівці: Наші книги, 2010.

Допоміжна

1. Акунін О.С. Історія міжнародних відносин (1914–2009 рр.) у питаннях та відповідях: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / Укладач: О.С. Акунін. – Миколаїв: Вид-во Ірини Гудим; МНУ. – 2010. – 383 с.
2. Бжезінський З. Україна у геостратегічному контексті / Збігнев Бжезінський; пер. з англ. А. Іщенка. – К.: ВД «Києво-Могилян. Акад.», 2006. – 101 с.
3. Бруз В. С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів: Навчальний посібник / В.С. Бруз. – К.: Либідь, 1995. – 111с.
4. Грицяк І. А. Інституції Європейського Союзу: Навч. посіб. І. А. Грицяк. – К.: К.І.С., 2004. – 258 с.

5. Дещинський Л. Є. Історія міжнародних відносин України: від найдавніших часів до наших днів / Л. Є. Дещинський. – Львів, 2001. – 510 с.
6. Європейська інтеграція / укл.: М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Києво-Могилян. акад., 2007. – 393 с.
7. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу. Навчальний посібник / А. Зінченко. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.
8. Історія міжнародних відносин. Конспект лекцій. – Полтава 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibl.com.ua/istoriya/1205/index.html>
9. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики ХХ – початок ХХІ ст.: Навч. посіб. / В. Ф. Салабай, І. Д. Дудко, М. В. Борисенко, М. П. Чуб. – К.: КНЕУ, 2006. – 368 с.
10. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: Навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Микола Володимирович Кордон; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. – К.: Центр учбової л-ри, 2008. – 171 с.
11. Ліпкан В.А. Боротьба з тероризмом: у визначеннях і поняттях / В.А. Ліпкан. – К.: Магістр-ХХІ сторіччя, 2009. – 162 с.
12. Міжнародні організації: навч. посіб. / за ред. О. С. Кучика. – 2-ге вид. – К.: Знання, 2007. – 749 с.
13. Пряхин В.Ф. Региональные конфликты на постсоветском пространстве (Абхазия, Южная Осетия, Нагорный Карабах, Приднестровье, Таджикистан) / В.Ф. Пряхин. – М.: Гномик, 2002. – 312 с.
14. Рада Європи: Діяльність та здобутки. – К.: Право, 1999. – 87 с.
15. Стукан І. Ю. Фінансова глобалізація: сутність, етапи та наслідки / І. Ю. Стукан // Європейські перспективи. – 2015. – № 1. – С. 18–24.
16. Україна в ХХ столітті (1900 – 2000): Збірник документів та матеріалів / упоряд. А. Г. Слюсаренка. – К., 2000.
17. Циганкова Т. М. Міжнародні організації: Навчальний посібник / Т.Ф. Гордєєва, Т.М. Циганкова. – К.: КНСУ, 2001. – 340 с.
18. Шишов А. В. Военные конфликты XX века. От Южной Африки до Чечни / А. В. Шишов. – М.: Вече, 2006. – 576 с.
19. Актуальні питання євроатлантичної інтеграції України: Зб. наук. пр. / Нац. центр з питань євроатлантичної інтеграції України. – К.: Євроатлантикінформ, 2005. – 362 с.
20. Актуальні проблеми інтеграції України в НАТО: громадська думка та експертні оцінки: Зб. наук.-аналіт. матеріалів / Нац. центр з питань євроатлантичної інтеграції України. – К.: Євроатлантикінформ, 2005. – 223 с.
21. Богатуров А. Системная история международных отношений. Том 2. События 1945 – 2003 годов / А. Богатуров. – М.: Культурная революция, 2006. – 720 с.
22. Гальчинський А. С. Україна на перехресті геополітичних інтересів А.С. Гальчинський. – К.: Знання України, 2002. – 176 с.
23. Доба «холодної війни»: основні тенденції світового розвитку: Навчальний посібник / О. І. Сич, А.В. Мінаєв. – Чернівці: Рута, 2008. – 72 с.
24. Документи та матеріали з історії міжнародних відносин періоду холодної війни / Укл.: О. І. Сич, А. В. Мінаєв. – Чернівці: Рута, 2008. – 48 с.
25. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи і Америки (1945–2002): навчальний посібник / О. П. Іваницька. – Вінниця, 2003. – 560 с.

26. Канцір В. С. Тероризм у сучасному глобалізаційному просторі: філософсько-правовий вимір / В. С. Канцір // Європейські перспективи. – 2014. – № 6.
27. Локальні війни сучасності: Збірник наукових статей / С. В. Кульчицький. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2004. – 117 с.
28. Лесничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В.В. Лесничий. – Харків: Торнадо, 2001. – 352 с.
29. Мицик Л. М. Новітня історія зарубіжних країн: Курс лекцій / Л.М. Мицик. – Ніжин: НДПУ, 2001.
30. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Історія сучасного світу» для студентів напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит» денної форми навчання. Частина 1. / Укладач: Волкова С.П. – Д.: ПДАБА, 2014. – 23 с.
31. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Історія сучасного світу» для студентів напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит» денної форми навчання / Укладач: Волкова С. П. – Д.: ПДАБА, 2015. – 20 с.
32. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник / Л.Ф.Гайдуков, В.Г.Кремень, Л. В. Губернський та ін. – К.: Либідь, 2001. – 624 с
НАТО: крат. справочник: пер. с зст. / авт.: М. Колга и др.; общ. ред. и сост. М. Колга и Т. Нооркый. – Талин, 2007. – 543 с.
33. Петровский В.В. Этнос и политика на исчезающем постсоветском пространстве: Монография / Харьк. гуманитар. ун-т «Нар. укр. акад.»; Вост. ин-т украиновед. им. Ковальских / В.В. Петровский. – Х.: Золотые страницы, 2005. – 423 с.
34. Петровський В. В. Українсько-російські взаємини в сучасній західній науковій літературі (1991-2001 рр.) / Харьк. гуманитар. ін-т «Нар. укр. акад.», схід. ін-т українознав. ім. Ковальських. – Х.: Майдан, 2003. – 490 с.
35. Сірант М. М. Терор і тероризм як типи агресивної, злочинно-мотивованої поведінки у внутрішніх та міжнародних відносинах / М. М. Сірант // Європейські перспективи. – 2014. – № 2. – С. 172–177
36. Сорока М.М. Світ відкриває Україну: Про зовнішню політику Української держави у 90-х роках ХХ ст.: Статті. Документи. Коментарі. – К., 2000. – 679 с.
37. Сорос Дж. Епоха помилок. Мир на порозі глобального кризиса: пер. с англ. / Джордж Сорос. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 200 с.
38. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу / Ф. Тоді. – К.: Анод, 2001. – 136 с.
39. Требін М. Тероризм: спроба проникнення в сутність / М. Требін // Людина і політика. – 2002. – № 4. – С. 123 – 136.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
2. Європейський Союз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://europa.eu/>
3. Клименко, В. А. Історія сучасного світу [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / В. А. Клименко, Н. В. Чубур. – К.: ЦУЛ, 2013. – 93 с. – Режим доступу : http://culonline.com.ua/Books/Istoria_suchasnogo_svitu.pdf.
4. Країни світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/countries>

5. Міністрство закордонних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>
6. Організація Об'єднаних Націй в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua>
7. Організація Північноатлантичного Договору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/index.htm>
8. Представництво Європейського Союзу в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk

Розробники _____ (Г. П. Євсєєва)
(підпис)

_____ (С. П. Волкова)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (В. Т. Вечеров)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
українознавства, документознавства та
інформаційної діяльності

Протокол від «1» жовтня 2019 року № 4